

Nyilvántartás a magyar utakról

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium elkészítette azt az úthálózat-fejlesztési tervet, amely 1980-ig megszabja a feladatokat. Az elgondolások szerint

1980-ig körülbelül hatezer kilométer hosszú úthálózatot kell részben rendbe hozni, részben építeni.

Az ilyen nagyarányú úthálózat-fejlesztési terv elkészítéséhez sok adat szükséges. Eppen ezért pontosan nyilvántartásba veszik — mégpedig az 1964. január 1-i állapotnak megfelelően — az ország valamennyi útjának, még a földutaknak műszaki adatait is.

Az úthálózat-fejlesztési terv készítését nagyban segíti az 1963-ban végzett nagyarányú forgalomszámlálás,

amely szinte tökéletes térképet nyújt a szakembereknek, melyik úton milyen a forgalom, hol jelentkezik növekedés, milyen a forgalom-áramlás iránya. A forgalom-számlálás óriási adathalmazát a gépi adatfeldolgozó átlomás még 1964-ben részletesen kiértékeli. Azt például már most meg lehet állapítani, hogy

korszerű, új utat kell építeni például Debrecenben, jobb utakkal kell összekötni a tisztántúli és az észak-magyarországi ipartelepeket.

A nyilvántartás, a forgalom-számlálás és egyéb szempontok figyelembevételével az Útügyi Kutató Intézet megállapítja, milyen forgalmi igények jelentkezhetnek 1980-ig, és ennek ismeretében teszi meg javaslatát új utak építésére, illetve rögzíti, hogy a meglévők közül melyeket kell korszerűsíteni. (MTI)

Takarékosság vagy hanyagság?

A Kisteleki Géppalóma az idén 25 tsz-szel kötött szerződést különböző erőgépek tervszerű megelőző karbantartására, s azok kis- és nagyjavítására. Kérdés, hogy a szerződésben foglaltakat következetesen betartja-e mindkét fél? Harmati István, a géppalóma igazgatója és Csehó József munkagépmechanikus erre így válaszolt:

— Bár úgy lenne, hogy egymás munkáját segítenék, ahogy azt a szerződésben rögzítettük. Sajnos, a tsz-ek, kevés kivételtől eltekintve, felelőtlenség a szerződésben foglaltakat. Mert mit is tartalmaznak a kölcsönös szerződéskötések? De beszéljenek a tények, a kartonokra fektetett pontos adatok — mondja a mechanikus.

Kihagyott javítások

— Egész évben egy erőgépre általában 7 szervizt, úgynevezett tervszerű megelőző karbantartást tartalmaznak a szerződések. Száz műszaknorma után pedig nagyobb átvizsgálást, kétszáz műszaknorma elérésekor alaposabb folyójavítást, 400 műszaknormánál viszont főjavítást, motorcserét, hengerfúrását stb. A szerződésben mindezt pontos határidőben állapítjuk meg, úgy osztva be valamennyi tsz gépeit, hogy a torlódásokat elkerüljük. De vegyünk csak elő egy szerződést!

— Itt van például a sövényházi Árpád vezér Tsz. Egy Szuper-Zetor 50-es és egy Z 30—11-es gépre kötött

szerződést. A Szuper-Zetort nem hozták főjavításra januárban, amikor pedig már nemigen használták sürgős munkára. Február végén került hozzánk a gép és márciusban lett kész. Ezt követően áprilisban nem hozták szervizre, csak júniusban, és pedig kisjavításra. Kihagyták azután a júliusi és a szeptemberi szervizt és októberben kisjavítást kérték a gépre. Szervizen azóta sem láttuk. A Z 30—11-es traktorral még rosszabb a helyzet: májusban szerviz helyett folyójavítást kapott. S nem hozták szervizre júniusban, júliusban, csak szeptemberben kisjavításra. Az októberi és a novemberi szervizt sem vették igénybe, s december elején generáljavításra hozták ezt a gépet.

A másik oldal érvei

Mint megtudtuk, a kisteleki Felszabadulás Tsz viszonylag betartja gépei karbantartásával az időpontokat. Egy szervizt ugyan itt is kihagytak szeptemberben egy Z 25—K típusú gép esetében, októberben viszont ugyanez a gép kisjavítást kapott. A Szuper 50-essel együtt most generáljavításra szorult.

S mit mondanak a géppalóma panaszaira a szóban forgó tsz-ek? A sövényházi Árpád Vezérben az elnök és a mezőgazdász távollétében a könyvelésben dolgozó Horváth József a következőket válaszolta:

— Csak két gépünk van, tehát nem állhatunk meg egyikkel sem. Ezért van az,

hogy nem tudunk velük menni 1—2 napig tartó szervizre. A gépekkel addig dolgozunk, amíg valamelyik el nem romlik. Ezzel kapcsolatban vitatkoztunk már a géppalóma vezetőjével. Hiába, a mi érveinket is meg kell érteni. Megtudtuk viszont: a sövényházi tsz-ek gépeik erejével is összefognak, hogy egymásnak segítsenek az őszi munkák elvégzésében. Ha ez így van, lehetett volna időt szakítani arra, nagyobb kiesés veszélye nélkül, hogy az éppen soros gépet szervizre vigyék és elejét vegyék az esetleges rongálódásnak.

A kisteleki Felszabadulás Tsz csak negyedévi szervizre kötött szerződést. Gépei havi átvizsgálását és az olajozást saját szerelői végzik el — Az igaz — válaszolta Busa Vilmos, a tsz elnöke —, hogy a kisjavítást egy esetben kikerültük, mert tudtuk, hogy ez év végén mindkét gép generáljavításra, motorcserére szorul.

A pusztaszeri Petőfi Tsz-nek három erőgépe közül kettő most van főjavításon, — Érthető — mondta Fülöp János elnök —, ha a harmadikat nem tudjuk vinni az előírt szervizre.

Közös érdek

A válaszoknak mindegyikével nem lehet egyetérteni. Halaszthatatlan munkák elvégzésére nem lehet hivatkozni a szervizek elmulasztásakor. Mi történik, ha emiatt nem egy napra, hanem esetleg hetekre kiesik a gép a munkából, éppen a kötelező karbantartás elhagyása miatt? Mi volna tehát a megoldás, hogy mindkét fél számára kielégítő legyen a gépek üzemeltetésének biztonsága, illetve, hogy megnöveljék a gépek élettartamát? Ha a tsz-ek pontos nyilvántartást vezetnek az erőgépek műszaknormáiról, akkor kizárható annak lehetőségét, hogy erejükön felül hajszolják a gépeket. Sajnos még ott tartunk, hogy a géppalóma főként olyan gépeket javít, amelyeket nem küldenek a tsz-ek rendszeres karbantartásra. Ez az állapot nem tartható fenn, éppen a zavartalan együttműködés érdekében.

A járási tanács mezőgazdasági osztályának meg kellene értenie a tsz vezetőivel, hogy miért népgazdasági érdek az erőgépek tervszerű, megelőző karbantartása. Erre különben is törvény van, amelynek megszegését éppen úgy felelősségre kell vonni, mint más szabálysértések elkövetőit. S ha erre lesznek majd példák, akkor a gépek élettartama is megnövekszik.

Nagy Pál

L. F.

A bírálat kamatai

Ha valamennyi kritikai megjegyzés, vélemény, észrevétel ok és okozat-szerűen meghozná a kívánt eredményt, záros határidőn belül nem lennének társadalmunkban hibákban leledző emberek, s a visszas jelenségek is megszűnnének. Ez persze merő utópia, semmi reális alapja nincs. Az ember egyénisége sokkalta bonyolultabb, mint akár a legkorszerűbb logikai mechanizmus, amely egy gombnyomásra elvégzi a szükséges feladatokat. Azért foglalkozunk mégis a bírálat problémájával, mert manapság is többen felteszik az ingerült kérdést: „Mikor szünnék meg már végre a hibák?”

Nem tudható pontosan, hogy a türelmetlenkedők tettek-e, vagy tesznek-e valamit a hibák megszüntetéséért. Egy azonban bizonyos: életünk minden területén egyre többen használják a bírálat eszközeit a közjó érdekében. Nap nem múlhat el nélküle. Értekezleten hallható szinte elmaradhatatlanul és az igazság szószólói nem tartják fellepésüket sziszifuszi erőfeszítésnek. Biznak az eredményben, s az rendszert valóban be is következik előbb, vagy utóbb. Csak igen kevés esetben fordul elő, hogy a megbírált személy olyan abszurd következtetést von le a kritikai észrevételekből: máskor jobban kell vigyázni, nehogy kitudódjék a dolog. Gyakran még az olyanokon is fog valamit az elvtársak, a kollektíva feddő, intó szava, akik látszólag elengedik azt a fülük mellett és egyazon hibába ismételtelen belesnek. Akadnak elvértve „javíthatatlanok” is, akiknél falra hányt borsó a bírálat, az ilyenek száma azonban elenyésző és végső soron rendszerint megbánják, hogy nem a kommunista erkölcs szertartást éltek és dolgoztak.

Egy szegedi vállalatnál is két hete bebizonyosodott, hogy érdemes a hibát vétőkre időt és szót vesztegetni. A párttaggyűlésen a beszámoló azért bírálta a főmérnököt, mert barátaival magáncélokra használta a vállalat gépkocsiját. A főmérnök elvtárs nem fortyant fel, meg sem próbálta a kimagyarázkodást. Elismerte, hogy valóban könnyelműsködött, s hibát vétett. Közölte a taggyűléssel, hogy tettéért jogosan kapott írásbeli megróvást, sőt 400 forint kártérítés befizetésére kötelezték. Megfogadta azonban: hasonló eset többé nem fordul elő vele. A taggyűlésen résztvevő kommunisták megnyugodva vették ezt tudomásul, hiszen bíznak az alapszervezet legfelső fóruma előtt tett ígéret megtartásában.

Természetesen az a jó, ha a bírálat konkrét, nem pedig valamiféle „kommikus” általánosítás. Ki tudja, a következő esetben, hogy kirel vagy melyik munkatületről van szó? A víz- és csatornaművek taggyűlésén a következő mondatok hangzottak el a be-

számolóban: „Vannak olyan elvtársak, akik iszákosak, visszaélnék a funkció, adta lehetőségekkel. Ezek mutatják, hogy komoly nevelő munkára van szükség”. Senki nem reagált ezekre a súlyos megállapításokra, ami némileg érthető is. A jelenlevőkben azonnal felvetődött a kérdés: kiket kell tehát nevelni, tanítani? Mivel az általános bírálatot az „érdekeltek” rendszerint nem veszik magukra, természetesen nem is éri el a célját, sőt azoknak is kényelmetlen, sőt sértő, akik tisztességgel végzik munkájukat.

Előfordultak a novemberi taggyűléseknek másféle esetek is. A Téglai Vállalatnál a csúcspártvezetőség beszámolója azért bírálta az egyik gyáregység vezetőjét, mert keveset tördök a dolgozók politikai nevelésével. Az illető elvtárs erre úgy reagált, hogy nem tehet semmiről, az emberek nehezen mozgathatók, amikor a pártoktatás kerül szóba. „Elkényelmesedünk mi már elvtársak” — tette hozzá magyarázat-keppen. Csak természetes, hogy az ilyen választ nem fogadták el, és a zárszóban — mint mondani szokás — meg is kapta érte a magáét. Lehet kommunistaának elkényelmesednie? Mondhat ilyet egy vezető, meghozza többszámban? Aki az igazságos észrevételeket sem fogadja el, annál nehezebb arra számítani, hogy megváltoztatja hibás álláspontját, jöjjék biznak ebben a Téglai Vállalatnál is. A szkepticizmus, a már eleve lemondó legyintés helytelen is lenne, hiszen a bizalom az, ami még a súlyosabb hibát vétőknek is újabb ambíciót, lendületet képes adni.

Helytelen az a felfogás, hogy csak a tökéletes egyének jogosultak mások munkáját kritikálni. Hiba nélküli emberek először is nincsenek, de ha volnának is, a bírálatot milyen alapon sajátíthatnák ki maguknak? A Szegedi Fűrdő- és Hőforrás Vállalat párttaggyűlésén az egyik felszólaló azt mondotta: „Amikor valakit bírálnak, először nézzük meg saját magunkat”. Ez a követelmény feltétlenül helyes, ha arra irányul, hogy a bírálat nehegy olyan fogatékosságot tegyen szóba, amely nála is megtalálható. „Más szemében észreveszi a szálkát, magában a gerendát sem” — mondják az ilyen emberre. Szeged környéki faluban történt, hogy a földműveszövetkezet közgyűlésén egy ember hangosan kritizált, sőt szidalmazott másokat, állítólagos törvénybe ütköző cselekedetek miatt, miközben kiderült, hogy ő követte el azokat. Az ilyen ember valóban bölcsesben teszi, ha hallgat — illetve kijavítja saját hibáját —, hiszen az ilyesmi nem más, mint porhintés, ragalmazás abból a célból, hogy a beszélő elterelje magáról a figyelmet. Ha azonban valaki csak azért hallgat el nyilvánvaló visszaságokat, mert azok esetleg az ő munkájában, az ő posztján is előfordulhatnak, mindenképpen helytelenül cselekszik, hiszen hagyja, hogy az általa is rossznak ítélt jelenség tovább bokrósodjék. Nézzünk tehát először magunkba is, bíráljuk saját fogatékosságainkat, hogy bátrabban, őszintebben tehessük szóba mindazt, ami gátat emelhet az előrehaladás útjába.

A bírálat és önbírálat olyan állandó és elválaszthatatlan velejárója a pártéletnek, az egész társadalomnak, mint az anyagnak a mozgás. Ahol ez valamilyen oknál fogva megszűnik, ott nincs egészséges fejlődés, ott melegágyat vetnek az önelégültségnek, az indokolatlan megnyugvásnak. A novemberi taggyűlések többsége azonban szívesen arról tanúskodik, hogy elvtársaink egyre jobban megértik az önbírálat és a segítő szándékú bírálat szükségességét.

F. N. I.

„Disznótör” FUTÓSZALAGON

Fehér, zúsmarás bundában vacog a reggel a vágóhídon. De nem így az emberek, akik felgyúrt ingujjal, cseppet sem fáradtan munkához látanak. Mintha valaki láthatatlan pálcával intett volna, kezdődik a reggeli koncert, a nagy „disznótör” kísérezése. Erces tenorral, visítással indulnak akoról akorra vesztőhelyük felé a párnásra hízott sertések. Az utolsó szektorban már riadtan bújnak össze, vesztüket érezve, s bizony biztatni kell őket. Nem kancuskával, korbáccsal, hanem ahogy itt mondják, villanyostorral. Elég csak az ostor hegyének érintése, s végigfut az áram a zsíros párnán, a lábakon a föld felé.

színhús a zsírnakvaló közé. Lám most is Dobó István, a telepvezető pirongatja a fiatalabb legényeket.

Megnyílt a zsilip

— Ne nagygyázatok, kárba megy a hús, ügyeljétek jobban!

A csoportvezető, Krizsán János már erőteljesebben szólítja a hibát vétőt. Most éppen az egyik idősebb munkás szegyenkezik, mert őt is figyelmeztetni kellett.

— Elszaladt a kés — magyarázza, s máris nyúl az újabb sertés után. Késével azonban már óvatosabban nyel, mert igaza van Krizsán elvtársnak.

Még itt lépkedek a körnök tetején, átlépve a szórhegyeket, sűrűn hallom a figyelmeztető hangot. Joggal teszi szavá Krizsán János, hogy csordultig telt a hájhordó koci és nincs, aki elhúzássa. Pedig van mivel, csak nincs jelentkező fogatosnak. A henteslegény nem hagyja a munkáját, éppen elég dolga van a disznókkal. Akit szólítanak, az meg más szakmabéli, ha jól hallom, lakatos, neki viszont derogál kocsit húzni, vagy húzatni. Hullik a kövezetre a háj, mert a munka nem áll. Ahogy Kaszab Sándor mondja:

— Megnyílt a zsilip, nincs megállás.

Verseny a javából

Rögtönzött leltárral, számbavétellel kísérleteznek. A látóhatár azonban szűk, mindent eltakar a gőz, ezért hát érdeklődöm:

— Hány ember dolgozik? A létszámot kapásból mondják: ötven.

Megyek tovább a futószalag mellett, hogy szót váltssak a munkásokkal. Beszélnek, magyaráznak, de kezük

meg sem áll. Tépí, vágja a húst, a zsírnakvalót, a rengő hájat. A riport miatt nem torlódhat a munka, mert ha valaki »kihagy«, máris megszakad a folyamatosság.

A faliújság és táblák, versenyhíradók üresen állnak. Ezért hát kíváncsian kérdezem, van-e munkaverseny?

— Láthatta — hangzik a tömör válasz. Valóban látam. S ezt látni kell, mert nincs az az ékes szólás, az a szépen megfogalmazott jelentés, amely érzékeltetni tudná a szegedi nagy »disznótör« böllereinek munkáját, versenyét. Mert verseny ez a javából, amelynek eredményeként — mint ezt a központban hivatott tájékoztatótól megtudtam — 550—600 sertést vágnak le naponta.

Karácsonyfa

vásár

Az első hóval megérkeztek Szegedre is a karácsonyfák. Az üzletek előtt kirakott fák között mindenki megtalálhatja a legtakarosabbakat, oly nagy a választék. Már az első napokon is sokan megvásárolták a gyermekek örömet, hogy szépen feldiszipve ékesége legyen a családi otthonnak az ünnepen.

